

Årsrapport 2012

Helgeland Museum

avd. Velfjord Bygdemuseum

Bilde fra utstillingen "Slik levde vi i 1930-årene". Her beundres lærer Wærstads første bil fra 1930.

Besøkende

Totalt antall besøkende: 784 personer, fordelt slik:

Minnetun: 559

Heggetun: 9 (Ikke åpent mer enn 1 dag i 2012)

Hommelstø: 216

Skoleelever	31	
Lærere/gruppeledere	6	
Andre Gruppebesøk	24	
Voksne enkeltbesøk	646	
Barn enkeltbesøk	77	
Til sammen	784	
Antall betalende i 2012:	164	

Av de besøkende var det 56 personer fra 8 andre nasjoner, fordelt slik:

Østerrike: 19
Tyskland: 14
Sveits: 6
Polen: 5
Nederland: 5
Finland: 3
Frankrike: 2
U.S.A.: 2

Publikumstiltak

Arrangement og utstillinger

Tid	Hva slags arrangement / utstilling	Antall besøkende
08. januar	«Juletefest for godt voksne». For 6. år på rad ble det i samarbeid med Velfjord Historielag og Velfjord- og Tosen Menighetsråd, juletefest og hyggestund for eldre.	23 personer
Hele juli måned, samt utover høsten	Ustilling på «Herredshuset», Hommelstø: «Slik levde vi i 1930-årene». Utstillingen viste med foto, gjenstander og tekster en liten del av hvordan det var i den tiårsperioden.	133 personer
1. juli	«Aktivitets- og markedsdag» på Minnetun. Barna fikk lære å lage seljefløyter og å klippe papirdukker. Der var utstillinger, bl.a. av en stor samling fiskesneller. Baking av potetkaker. Utstilling og salg av håndarbeid, glasskunst, malerier, spekulat, m.m	78 personer

24. juli	<p>«Historisk reise», i samarbeid med Velfjord Historielag. Båttur ut Tosenfjorden og videre til Harangsfjorden. Det ble servert middag på det gamle skolehuset i Båtneset. På turen var det med guid som formidlet historien langs reisen.</p>	36 Personer
27. juli	Guidet tur til Uårslie.	9 personer
29. juli	<p>«Olsokgudstjeneste»og Skogeierforeningens 100-års jubileum. Den tradisjonelle olsokgudstjeneste på Minnetun var ved sogneprest Alexander Lücke. Etter gudstjenesten markerte skogeierforeningen sitt 100-års jubileum.</p>	133 personer

Informasjon / undervisning

Formidling til skolene:

Skoler / klassetrinn		
Dato	Tema	Antall elever og lærere
19. juni. 3. og 4. klasse, Hilstad skole	”Slik levde de før i tia”	16 elever 5 lærere
20. september Brønnøy videregående skole, Bygningsfag	Byggeskikk og byggemåter	15 elever 1 lærer
Andre Gruppebesøk:		
7. juli	Konfirmantjubileum	24 personer

Samlingene

Gjenstandssamlingen:

Totalt pr. 31. 12. 12:	10486	gjenstander
Registrert pr. 31.12.12:	10001	gjenstander
Registrert elektronisk:	6733	gjenstander
Innkomster i 2012:	194	gjenstander

Alle innkomne gjenstander er gaver gitt til museet.
Gjenstandene består av blant annet tekstiler, bruksgjenstander og verktøy.

Vi har i 2012 registrert 251 gjenstander, og alle disse har blitt fotografert. Gjenstandene består for en stor del av verdifulle kortsamlinger og hvert registreringsnummer kan ha flere hundre undernummer, derfor er det få registreringsnummer i forhold til de mange registrerte gjenstander.

Fotosamlingen:

Totalt pr. 31. 12. 12. 1723 fotos

Alle foto er tilfredsstillende registrert, og er også registrert elektronisk.

13. november kom Bjørnar og Rønnaug hit til Hommelstø og ga oss veiledning og nyttige tips når det gjelder foto og fotobevaring.

Foruten gjenstands- og fotosamlingen har vi ca. 250-300 hyllemeter arkivmateriale. Arkivet består av kommunearkivet fra Velfjord i perioden 1875 – 1964, og arkiv fra lokale lag og foreninger, privatpersoner, samt boksamlinger fra både private og det offentlige.

Bygninger og anlegg

Den 12. januar, i dårlig vær og føre, hadde vi besøk av Maja Sætermo, hun var og så på våre anlegg, både på «Heggetun» og «Minnetun».

Maja og Kåre var også og hadde samtale og intervju med Herlaug Vonheim om gjenoppførelsen av bygningene på museet, og om byggeskikker.

Det var et møte som det var på høy tid å få utført.

Herlaug som da var 94 år ble ca. to uker etter besøket syk og døde.

05. september var Sissel Lillebjerka på besøk her og hadde sammen med Kåre befaring av husene på begge tunene.

Lillehegge

På Lillehegge har fjøstaket blitt reparert med utskifting av 5 takplater.

Minnetun

På Minnetun hadde Velfjord Historielag storstilt skogsdrift, både med hugging, og etterpå med opprydding av kvist og kratt. Nå er tunet synliggjort fra riksveien mot at det tidligere var gjemt av skog.

Torvtakene på tunet er blitt ryddet for kvist og kratt, unntatt smia.

To vegger på begge stabburene og ene veggen på storbåtnaustet har blitt impregnert.

I juni måned ble det boret etter vann, og vi så frem til å endelig få vatn på tunet. Dessverre var kvaliteten på vannet så dårlig at det ikke lot seg bruke. Etter prøvetaking foreslår brønnborefirmaet å støpe igjen nederste delen av borehullet og bruke de tilsigene som var ovenfor, noe som vil bli utført neste år.

Faglig utviklingsplan

På Herredshuset i Hommelstø vil vi lage en utstilling fra 1940-årene. Da vi tidligere har hatt utstillinger fra 1920 – og 1930-årene, vil vi fortsette med neste tiårsperiode, et tiår som startet med fortvilelse og som endte i håp og glede.

Det er i 2013 100 år siden veien Hommelstø – Lande ble tatt i bruk, samtidig vil Målvikhammartunellen bli åpnet dette året. Dette vil vi prøve å markere i samarbeid med Statens Vegvesen og Velfjord Historielag.

Reinflytting over Trongsundbrua i Velfjord, år 2011. Trongsundbrua ble åpnet i 1938 og førte til fastlandsforbindelse med Brønnøysund.

Utviklingsplaner

Da ikke noe av forrige års utviklingsplaner er gjennomført, blant annet av renovering av "Samvirkelagsbygget", videreføres de samme planene.

Foruten forrige års planer, må takene på to bygninger på Minnetun fornyes, det gjelder Akselbergburet og smia. Dette i henhold til vedlikeholdsplanen.

Kurs og seminarer. Møter

Samling for ansatte i Helgeland Museum. Kåre / Torill	Sømna, 30. og 31. januar
HMS - møte. Kåre.	Mosjøen, 15. februar, 27. april og 17. desember.
Møte med Helgeland Museum vedr. gamle Samvirkelaget i Hommelstø.	Hommelstø, 02. mars.
Områdemøte, Område Sør. Hovedtema: Museum og reiseliv. Kåre.	Avd. Vevelstad, 20. og 21. mars. På Bønå gård innerst i Vistenfjorden.
Møte med Arbeidskomiteen i Velfjord Historielag. Planlegging av sommersesongen. Torill / Kåre.	Hommelstø i april og 15. mai.

Verktøykurs. Oppsetting av Makjen. Kåre.	Mosjøen, 7. – 11. mai.
Kurs i HMS - Helse, miljø og sikkerhet. Torill / Kåre	Mosjøen, 29. mai, 18. september, og 25. oktober.
Områdemøte, Område Sør. Hovedtema: Skog. Skoghistorie og skogkunnskap, skogen som ressurs, kulturminner i skogsmiljø. Kåre.	Avd. Grane, 5. og 6. juni. Sted: Grane Bygdetun, Laksforsen og Stavassgården hvor der var overnatting.
Møte med Velfjord Historielag, Helgeland Museum og Brønnøy kommune vedr. gamle Samvirkelaget i Hommelstø.	Hommelstø, 06. september.
Områdemøte, Område Sør. Kåre.	Avd. Hattfjelldal, 02. – 03. oktober.
Arkeologisk utflukt. Kåre	Vega, 16. oktober.
Bygningsvernkurs. Kåre	Mosjøen, 29. – 31. oktober.
Områdemøte. Område Sør. Tema: Museumsutbygginga i Hommelstø. Høring ”Strategiplan for samlingsarbeidet i Helgeland Museum 2012 - 2016” Torill / Kåre.	Avd. Velfjord, 07. november. Sted: Fjordholt (den gamle lensmannsgården) i Hommelstø.
Julesamling. Torill / Kåre	Mosjøen, 6. og 7. desember.

Konsulenttjenester

Kåre har videreført veiledning fra forrige år med restaureringen av det gamle huset på Ølsås i Sømna. På Sømna har han også gitt veiledning i forbindelse med restaurering av et gammelt naust på gården Sømhovd.

Likeså har han gitt bistand i forbindelse med restaurering av et våningshus fra 1930-tallet på gården Sjøli i Brønnøy kommune.

Detalj fra fjøs som skal restaureres.

Kåre har vært tre ganger på Terråk og bidratt med lokalhistorisk hjelp ved skrivingen av Bindal Bygdebok, bind IV.

Også i år har det vært spørsmål om hjelp ved slektsgransking.

Da er det godt å ha lokal kunnskap slik at vi kan gi opplysning om det som etterspørres.

Medhjelpere og samarbeidspartnere

Guide og medhjelper på museet den tiden det var sommeråpnet har vært, som de to tidligere år, Tone Hoholm. Å kunne ha en person som kan ta ansvaret alene på Minnetun er av stor betydning for oss da vi skal betjene både museumstunet og kontoret i Hommelstø om sommeren.

Vi har også vært så heldig å få ha Aina Lande til rengjøring av anlegget før åpning av sommersesongen. Hun har påtatt seg denne jobben i mange år og er godt kjent med hva som må gjøres. Hun utfører også rengjøring av gjenstander.

Verner Thomasli har besørget plenklippingen både på Minnetun og i Hommelstø, og passet på at det til en hver tid så velstelt ut.

Velfjord Historielag, som er vår største og nærmeste samarbeidspartner, har i år som tidligere år stilt opp og vært til stor hjelp på arrangementene, og ellers når det er behov for hjelp.

Ellers har vi også samarbeid med blant annet:

Velfjord / Tosen Menighetsråd

Brønnøy Folkebibliotek, avd. Velfjord

Prosjektledere og andre avdelinger innen Helgeland Museum

Fjordholt Feriehus

Velfjord Taxi

Hilstad Barne- og Ungdomsskole

Bindal Bygdebok

Helse, miljø og sikkerhet

Både Torill og Kåre har deltatt dette året på samtlige kurs i HMS, som har vært tredelt og fant sted i Mosjøen.

VBV1982/2:20

I 1958 var det bare 3 hus som var gjenreist på museet, nå er det oppført 13 hus, og foruten servicebygg er det bare fjøs som mangler for at tunet skal bli komplett.

Hommelstø, 09.01.2013

Torill Nerås Flegstad / Kåre M. Lande
avdelingsledere